

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banaț, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. în străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

•••◻•••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

SUMARUL: Convocare. — Noi și acțiunea industrială japoneză. — Legea pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934. — Instrucțiuni în vederea aplicării legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934. — Situația.

„SOLIDARITATEA”, asociațiune de institute financiare ca însoțire, Sibiu.

Convocare.

Membrii „SOLIDARITĂȚII” sunt convocați în

adunare generală ordinară

pe ziua de *Duminică*, 6 Mai 1934, orele 9 a. m., la Cluj, în sala festivă a Camerei de Industrie și Comerț.

ORDINEA DE ZI

este următoarea:

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație; prezentarea bilanșurilor pe anii 1932 și 1933 și raportul Comitetului de censored;
2. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comitetului de censored pentru gestiunea anilor 1932 și 1933;
3. Complectarea Consiliului de administrație și a Comitetului de censored;
4. Stabilirea taxelor pe anul 1934 față de asociație;
5. Examinarea noii legi de conversiune și stabilirea atitudinii băncilor în vederea aplicării ei;
6. Eventuale alte propuneri.

Membrii, cari nu vor putea participa în persoană la adunarea generală ordinară, vor putea trimite procuri adresate biroului „Solidarității”, fie direct pe adresa din Sibiu, Str. Visarion Roman 1—3, fie pe adresa „Banca Centrală” — Cluj.

Sibiu, 20 Aprilie 1934.

Consiliul de administrație.

Noi și acțiunea industrială japoneză.

În ce situație se găsește agricultura românească, nu este nevoie să mai înșirăm aici, deoarece formază o problemă prea cunoscută. După războiu în special, ea sa desorganizat cu desăvârșire datorită exproprierii, întreprinsă fără nici un plan și fără nici un sistem. Dar dacă nu e cazul să mai înșirăm lacunele de cari suferă agricultura românească, este totuși necesar să examinăm condițiile în cari s'a produs de-

ruta, pentru a putea trage concluziunile necesare în teza pe care o urmărim.

Din ce s'a produs dezastrul? Din vina noastră singură. Niciodată și în nici o acțiune a noastră nu s'a procedat cu metodă, ci s'au lăsat lucrurile la hazardul momentului. Odată cu exproprierea trebuiau fixate și condițiuni restrictive pentru împroprietăriți și trebuiau luate dela ei și anumite garanții, în interesul economiei naționale. Aceste condițiuni restrictive trebuiau luate cu privire la formarea inventarului necesar într'un timp determinat, iar garanțiile trebuiau

să asigure conformitatea noului stăpân funciar cu cadrul economiei generale și cu mersul acestei economii, datorită progresului general. Dacă plugarul român ar fi ajuns să obțină o recoltă convenabilă calitativă și cantitativă pe unitatea de suprafață, criza se putea suporta în condițiuni normale. Cu un produs de trei ori mai mare la Ha. decât acela pe care-l obținem astăzi, prețurile agricole puteau să scadă la 12.000.— Lei vagonul și economia românească nu suferia sdruncinături anormale. Dar cu 700 kg. la Ha. atunci când se pot obține 2500 kgr., nu este nici o mirare că nu găsim nici o ieșire din criză.

De aceea pentru a ne ajuta pe noi înșine, să ne recunoaștem tembelismul și să-l corectăm cât mai e vreme. Avem rezultate strălucite petrecute sub ochii noștri. Italia, fără importatoare de grâu până acum 5—6 ani, are astăzi prin voința conducătorilor ei, o producție de cereale care îi permite să refuze orice import din aceste produse. Germania la rândul ei, a înregistrat o campanie agricolă cum n'a cunoscut istoria, ajungând și ea la situațiunea de a fi nevoită să mai importe cereale, numai într'o proporție infimă în raport cu necesitățile. Și ce să mai spunem despre America? Ea a inundat lumea întreagă cu tot felul de cereale și a contribuit astfel la scăderea prețului lor, într'o măsură covârșitoare.

Noi însă n'am voit să știm nimic din toate acestea. Ne-am înfundat capul în nisip și am lăsat locurile înfelnite, sau le-am sgâriat ca formă, de răsăria grâul numai în pâlcuri. Iar când toate celelalte țări agricole exportau produse standardizate, alese cu meticulozitate și din calități selecționate, noi livram goaze și amestecuri cari nu puteau fi în nici un fel botezate. Va rămâne pecefliuită adânc și pentru multă vreme neglijența noastră în materie de producție agricolă, prin evenimentul rușinos dela Hamburg, când hamalii din port au refuzat să descarce un vapor cu grâu românesc, din cauza prafului mult pe care-l conținea.

Astfel a fost posibil să ne întrecă și să ne concureze toate țările agricole, iar noi să fim nevoiți să căutăm în toate părțile după leacul crizei, care ne apasă. Această apăsare a crizei este cu atât mai accentuată cu cât din cauza prețurilor scăzute ale produselor agricole ca urmare a ofertei supraabundente, s'a produs o ruptură între ele și prețurile articolelor industriale. Ruptura între prețurile celor două categorii de articole, este la noi cu atât mai accentuată cu cât n'am fost în stare să o compensăm prin nici o metodă: nici ridicând calitatea și cantitatea producției agricole și nici prin crearea unui început de viață industrială care să ne acopere într'o măsură oarecare necesitățile de articole fabricate și să nu mai fim nevoiți să importăm în proporția de astăzi. De aceea ne străduim să limităm importul fără a ne întreba de unde vom lua ceea ce ne trebuie; luptăm cu greutate

enorme să acoperim serviciul regulat al datoriei externe și toată străduința se topește ca bruma la căldura soarelui: Ne prevederile noastre și mai cu seamă ușurința cu care am lucrat, ne pun o piedică sensibilă la toate bunele intenții.

Aceste concluziuni le simțim destul de bine, dar ele reies mai cu seamă din cercetarea datelor asupra comerțului nostru exterior, pe anul 1933. Din aceste date constatăm că cifra la care s'a urcat comerțul nostru cu străinătatea în anul 1933, este de Lei 25.693.646.000.—, în care importul figurează cu Lei 11.592.204.000.—, iar exportul, cu Lei 14.101.442.000.—. Diferența este deci de abia de Lei 2.509.238.000.— sumă care singură poate fi pusă în slujba plății cu-ponului, fără a ne atinge de acoperirea valutară. În consecință în situația în care ne-a adus conjunctura externă și mai cu seamă pornirile autarhice ale popoarelor, posibilitatea noastră de a plăti în contul datoriei externe sumele de până acuma: 5—6 miliarde Lei, anual este complect anihilată. Aceasta e o primă concluzie sumară, după o generală observare a datelor pe cari ni le furnizează comerțul exterior.

Adâncind însă studiul asupra datelor din chestiune, concluziunile se amplifică și devin mai clare. Dacă vom examina comerțul nostru extern pe bază de cantități, vom observa că ele întrunesc la import: 467.070.445 kg. iar la export: 8.777.551.8000 kg., ceea ce însemnează că pentru a se obține excedentul de cca. 2.5 miliarde Lei, a trebuit să exportăm cam de 19 ori atâta marfă-câtă am importat, sau ca să fim mai înțelegi, importul de 467.070.345 kgr. l-am plătit cu 7.215.147.600 hg. În această situație schimbăm munca noastră cu cea străină, dând cam de cincisprezece ori mai mult decât luăm.

Totuși nici aceasta nu e constatarea cea mai dureroasă. Situația se agravează și mai mult, dacă examinăm comerțul exterior pe capitole de mărfuri, făcând următoarele categorii: 1. animale vii; 2. alimente; 3. materii prime; 4. produse fabricate și 5. aur și argint. Cu aceste specificațiuni cantitățile mărfurilor importate se prezintă numeric și procentual, astfel:

1.	40.700 kg.,	sau	0,01%	din total,
2.	81.787.200	"	17,51%	" "
3.	229.882.000	"	49,22%	" "
4.	155.360.400	"	33,26%	" "
5.	45	"	0,00%	" "

Valoarea mărfurilor importate, tot în aceleași condițiuni, adecă numeric și procentual, se prezintă precum urmează:

1.	1.411.000.— Lei,	sau	0,01%	din total
2.	796.867.000.—	"	6,87%	" "
3.	1.466.575.000.—	"	12,65%	" "

4.	9.322.348 000—	"	"	80.44%	"	"
5.	3.093.000—	"	"	0.03%	"	"

Mărfurile exportate, analizate sub aceleași capitole, se prezintă cantitativ, în proporțiile de mai jos:

1.	29.361.700 kg.	sau	0,35%	din total
2.	1.943.482.600	"	22.14%	" "
3.	6 777.311.800	"	77.21%	" "
4.	27.592.100	"	0.32%	" "
5.	3.600	"	0.00%	" "

În fine, valoarea mărfurilor exportate, analizată numeric și procentual pe categoriile specificate, are următoarea înfățișare:

1.	401.951.000—	Lei,	sau	2 85%	din total
2.	3.751.719.000—	"	"	25.61%	" "
3.	9.701.810.000—	"	"	68.80%	" "
4.	240.694.000—	"	"	1.71%	" "
5.	5.168 000—	"	"	0.03%	" "

Ce concluziuni se degaje din aceste date? În primul disproporționalitatea între valori și cantități la diferite capitole atât la import cât și la export, disproporționalitate care în ambele cazuri este în defavorul nostru. Așa de exemplu, produsele fabricate reprezintă la import o cantitate de 33.26% din total și o valoare de 80.44%, ceea ce înseamnă un raport defavorabil în disproporție de 1.25 și 77.21% la cantitate. Disproporția este tot în defavorul nostru.

În al doilea rând, concluzia care se impune, este că importăm într-o mare măsură produse fabricate. Din valoarea totală a importului, produsele fabricate reprezintă peste patru cincimi. Așa stând lucrurile, îmbunătățirea balanței noastre comerciale nu s'ar putea face decât, fie exportând mai mult, rezultat astăzi aproape imposibil, din cauza stărilor pe cari le-am expus mai sus în privința agriculturii, fie din cauza conjuncturii internaționale, mereu înăspriată de piedeci. De aceea s'ar părea că scăderea noastră din cercul sugrumător al balanței comerciale care ne amenință cu un excedent tot mai mic, este imposibilă. Și într'adevăr câtă vreme recolta noastră agricolă se va menține în actualele randamente la Ha. iar prețurile produselor industriale nu vor scădea, orice svârcolire pentru răsturnarea situației, rămâne zadarnică. numai un incident care să surprindă lucrurile și să anuleze anchilozarea echilibrului indiferent în care ele s'au situat, ar mai putea avea vreo influență oarecare.

Incidentul se pare că s'a produs. Din extremul orient, Japonia a pornit cu forțe formidabile să cucerească piața industrială europeană. În ultimul timp ea a oferit produse industriale cu prețuri cari reprezintă numai o neînsemnată fracțiune din cele pe cari le oferă industriașii europeni. Cum a putut Japonia

să ajungă aici, rămâne pentru toată lumea un mister. În nici o țară, europeană, industriașii nu vor să coboare la nivelul corespunzător deflației, prețurile produselor lor. Până și la noi, industria zahărului a comis monstruoșitatea să ridice prețului produsului cu cca. 22—25% în aceste vremuri când nimeni nu putea concepe o atare operațiune.

Când piața europeană de produse fabricate este animată deci de aceste sentimente rigide în privința prețurilor, contribuind astfel la o disparitate prăpăstioasă de consum pentru țările agrare, Japonia face serviciul neprețuit omenirii de a interveni, stricând pozițiile beligeranților și tăind pofta de câștig nepermis marilor trusturi europene. Ea contribuie astfel la trăsătura de unire ale celor două Europe pe cari economistul francez Delaisi le credea anul trecut ca animale de interese ireconciliabile.

Țara românească nu poate să asiste decât plină de bucurie la lovitura pe care Japonia o dă intereselor egoiste ale trusturilor europene industriale. Doar o mare parte din nenorocirea noastră economică se datorează situației că cu prețurile produselor noastre agricole, nu mai puteam face față cumpărăturilor de articole industriale de cari economia noastră are nevoie neapărată. Din datele pe aari le-am înșirat mai sus, se vede că acoperirea cumpărăturilor de articole fabricate, este marele capitol care apasă comerțul nostru exterior. Presupunând că prin acțiunea de reducere a prețurilor vom comprima acest capitol cu cel puțin 50% (lucru posibil, deoarece prețurile japoneze sunt la articolele industriale de trei și de 4 ori mai mici ca cele europene), înseamnă nu numai că am mărit excedentul balanței noastre comerciale cu câteva miliarde, ci că putem ținde și la îmbunătățirea economiei noastre agricole printr'un import de mașini al căror preț se pretează la amortizare cu puterile noastre proprii. În consecință concurența industrială japoneză a determinat o reacțiune, în ce ne privește, cu atât mai utilă, cu cât o vom folosi mai intens.

Evident, efectul reacțiunii nu poate fi imediat scontat. Este nevoie să ne reculegem întâi și astfel să căutăm a ne debarasa de tratatele și legăturile comerciale existente, pentru a le orienta în noua direcțiune ce se oferă. Iar acest fapt nu se poate prevedea ca durată. Dar este suficient deocamdată că Japonia a dovedit ca posibilă o acțiune pe care cartelurile europene o demonstau ca imposibilă. La amenințare care se ridică astfel din Japonia, industria europeană nu poate rămânea indiferentă în însuși interesul ei. De aceea să așteptăm cu nădejde zările mai senine cari ne surâd.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Legea

pentru lichidarea datoriilor urbane și agricole din 7 Aprilie 1934.

Comentată de **Dr. Mihai Veliciu.**

Având în vedere că publicarea regulamentului legii întârzie, pentru a ușura lucrările băncilor „Solidarității”, publicăm comentarul dispozițiilor mai principale ale legii și anume principiile generale și clasificarea debitorilor, pentru ca fiecare bancă să-și poată forma situația creată prin această lege. Acest comentar va apare după publicarea regulamentului și în broșură, revăzut și pus în concordanță cu dispozițiile regulamentului. Pentru orice lămurire de ordin principiar, biroul „Solidarității” stă cu plăcere la dispoziția băncilor.

Principii generale

I. Principiile de lichidare a datoriilor în legea din 7 Aprilie 1934 se bazează pe consimțământul reciproc al creditorilor și al debitorilor de a lichida aceste datorii în conformitate cu prevederile cap. I și II. din lege. Într-adevăr legiuitorul nu impune creditorului reducerea creanței, ci o consideră de acceptată, consimțită de creditor dacă creditorul nu face declarație de neacceptare în condițiile și formele prevăzute de art. 40 și următorii din lege, — și în consecință dispozițiile acestei legi n'ar contraveni art. 17 din Constituție sau altor principii constituționale. Noi credem că aceste reduceri precum și multe alte dispoziții din legea delă 7 Aprilie 1934 sunt neconstituționale, deoarece dispozițiile de lichidare nu sunt liber consimțite de creditori, pentru că declarațiile de neacceptare sunt imposibil de executat și în formă și și în fond, mai ales pentru bănci. Este imposibilitate fizică pentru o bancă cu mii și zeci de mii de debitori să facă formele prevăzute de art. 40, dar mai ales este imposibilitatea morală și materială ca făcând aceste declarații de neacceptare să se expună la sancțiunile art. 42—43, bucurându-se debitorii ei de un morator de 10—15 ani cu o dobândă anuală de 1%, iar față de creditorii ei rămânând descoperită, având să execute angajamentele sale conform dreptului comun.

Dar nu vom insista mai mult asupra neconstituționalității legii, pentru că această lucrare n'are pretenția de a fi un tratat doctrinar, ci are scopul de a fi un îndreptar practic în primul rând pentru băncile românești din Ardeal. Ne mulțumim a enumera numai dispozițiile neconstituționale ale legii, și anume cele cuprinse în art. 3—6, art. 15, alineat 2, art. 19, al. 2, art. 20, 33—35, 40—48, art. 50, al. 2, art. 52, al. 2, art. 68, 84, pentru ca creditorii sau orice alt interesat să facă în scris rezerve de neconstituționalitate, ori de câte ori debitorii vor invoca în justiție dispozițiile acestor articole. Sperăm însă că Înalta Curte de Casație și Justiție va avea ocaziune să se pronunțe în timpul cel mai scurt posibil asupra acestei chestiuni pentru a putea soluționa definitiv această gravă problemă a economiei naționale: lichidarea datoriilor particulare. Până atunci recomandăm măsura de precauție de mai sus.

II. Dispozițiile legii pentru lichidarea datoriilor sunt de ordin publică, însă în interes privat. Deci dispozițiile legii nu se pot lua în considerare de justiție din oficiu, ci numai dacă sunt invocate de debitori în formele și condițiunile fixate de lege. — Vom stăruia asupra acestei chestiuni în deosebi la comentarea art. 8, 9, 20 și 36 din lege.

Dispozițiile acestei legi operează în mod automat, — impunând doar debitorilor agricoli peste 20 jugăre și tuturor debitorilor proprietari de imobile urbane formalitățile din art. 8, 9 și 36, — în sensul că pentru stabilirea îndreptăririi debitorilor la beneficiile legii nu e nevoie de nici o hotărâre judecătorească a unei instanțe speciale, așa cum a fost sub regimul legii Argetoianu. — Beneficiile legii, sau exceptarea datoriei, se va putea opune de debitor în orice stadiu al proceselor de drept comun, atât la instanțele de fond cât și la cele de executare. — Această chestiune vom desvolta-o mai amănunțit la comentarea art. 69.

III. Beneficiază de dispozițiile legii: 1. cetățenii români, persoane fizice și juridice de drept privat, cari nu au scop lucrativ; 2. proprietarii, fie și numai aparenti de imobile agricole sau urbane încă dela 18 Decembrie 1931; 3. pentru toate datoriile, indiferent că sunt privilegiate, ipotecare sau chirografare, cu excepția celor arătate în art. 69 și 74, — născute mai târziu — până la 17 Decembrie 1931 incluziv.

1. Numai debitorii cetățeni români pot invoca beneficiile legii. Cetățenia română, după declarația din cameră a d-lui Ministru Xenii, debitorul trebuie să o aibă cel mai târziu la promulgarea legii (7 Aprilie 1934). Cetățenia trebuie la acea dată să fie dobândită și nu este suficient să fie numai în curs procedura de dobândire a cetățeniei române. Noi credem că debitorii agricoli vor trebui să o aibă cel mai târziu la 18 Dec. 1931, pentru ca în conformitate cu art. 18 din Constituție numai cetățeni români pot să fie proprietari de bunuri rurale. — (Cetățenia română este reglementată în legea și regulamentul privitor la constatarea naționalității române publicate în „Monitorul Oficial” Nr. 41 din 24 Februarie 1924 și Nr. 85 din 17 Aprilie 1924). Cei fără cetățenie (Heimatlose) nefiind cetățeni români, nu vor beneficia de lege. În schimb cei cu dublă cetățenie, adică acei, cari pe lângă cetățenia română mai au și altă cetățenie, credem că beneficiază de favorurile legii.

Persoane juridice de drept privat în scop nelucrativ sunt asociațiunile și fundațiunile create și organizate de particulari în conformitate cu legea și regulamentul pentru persoanele juridice* și înscrise în registrul persoanelor juridice dela tribunale conform art. 84 și următorii din acea lege.

Fondațiunea este o persoană juridică, creată de o persoană fizică sau juridică prin constituirea unui patrimoniu destinat de patrimoniul fondatorului și este destinat în mod permanent realizării unui scop ideal obștesc. (De ex. azil pentru bătrâni, fundațiuni pentru acordare de burse, etc.) Aceste fundațiuni de asemenea vor fi înscrise în registrele persoanelor juridice. Inscierea este obligatorie chiar

* Legea este publicată în Monitorul Oficial Nr. 27 din 6 Februarie 1924, — regulamentul este publicat în Monitorul Oficial Nr. 87 din 18 Aprilie 1924.

și pentru persoanele juridice de drept privat în scop nelucrative constituite înainte de legea din 1924.

Persoane juridice de drept public se creează numai prin lege. De ex. parohiile, comunitățile bisericesti, camere de comerț, de agricultură, etc.

Numai persoanele juridice de drept privat, cari nu au scop lucrativ, beneficiază de lege. Persoanele juridice de drept public chiar dacă nu au scop lucrativ nu beneficiază de lege. Textele de legi sunt clare (art. 1 și 30). Dealtcum aproape toate persoanele juridice de drept public n'au scopuri lucrative afară de regiile Statului. Cu toate acestea în discuțiile dela Senat, la întrebarea d-lui senator El. Gyárfás, d-l ministru Xeni și d-l raportor M. Râmniceanu au declarat, că parohiile beneficiază de favorurile legii, pentru că sunt persoane juridice fără scopuri lucrative, respective că legiuitorul lichidării datoriilor a înțeles să considere și parohiile de persoane juridice de drept privat. Stăruind d-l Gyárfás pentru admiterea unui amendament a fost respins, ca inutil. Cu toate aceste discuții, noi susținem că parohiile ca și toate celelalte persoane juridice de drept public nu intră în prevederile legii. Textul legii este clar, iar noțiunea persoanei juridice de drept privat și de drept public iar este clară. Amendamentul a fost respins pentru că guvernul a voit să se voteze legea fără nici o modificare, așa cum a fost votată de Cameră. Iar declarațiile ministeriale, a raportorului și în general desbaterile parlamentare oricât sunt de valoroase pentru interpretarea legii, respective a „intențiunii legii“ n'au nici o valoare dacă nu sunt acoperite de textul legii. — Deci repetăm, parohiile și nici o altă persoană juridică de drept public nu intră în prevederile legii.

2. De beneficiile legii se bucură numai proprietari de imobile agricole sau urbane, — fie și numai aparenti. În consecință vor beneficia toți debitorii proprietari în cartea funduară. Dar vor beneficia de favorurile legii și proprietari extratabulari. Nu este nevoie ca debitorul să fie proprietar înscris în cartea funduară, ci este suficient să aibe posesiunea imobilului, având „animus domini“. — Adecă să poată deveni proprietar tabular, satisfăcând condițiilor ordonanței Ministerului de Justiție ungar Nr. 4420 din 8 Decembrie 1918. Nu este suficient ca debitorul să aibă numai detințiunea precară a imobilului.

O singură excepție se prevede în art. 80, în înțelesul căreia părinții uzufuctuari ai imobilelor copiilor pot beneficia de favorurile legii. Dispoziție legală, care în Ardeal nu credem să aibă vreo aplicațiune practică.

Debitorii trebuie să fie proprietari cel mai târziu începând dela 18 Decembrie 1931.

Amintim aici, că există o singură categorie de proprietari de imobile rurale, — pe lângă cei exceptați prin art. 69 și 74, — cari nu beneficiază de nici un regim de lichidare. — Aceștia sunt proprietari de case și intravilane rurale, cu excepția muncitorilor manuali (pălmași) agricoli. — Într'adevăr, cu excepția pălmașilor, pentru a putea invoca beneficiile legii, debitorul trebuie să fie sau proprietar de imobile agricole supuse impozitului agricol, sau de imobile urbane supuse impozitului pe clădiri. — Categoria aceasta de proprietari este destul de numeroasă, toți proprietari de case dela țară, alții decât muncitorii agricoli, ca de ex. meseriași, comercianți, liber profesioniști, funcționari, etc.

3. Cad în conversiune toate datoriile născute până la 17 Decembrie 1931 incluziv, indiferent că sunt chirografare sau ipotecare, — bineînțeles cu excepția celor reglementate prin art. 69 și 74 (art. 3 și 31). Nu se mai vorbește de datorii contractate, ci de datorii născute. În consecință, nu se va lua în considerare data contractării datoriei, ci a ridicării numerarului împrumutat. De ex. dacă actele de împrumut s'au încheiat, semnat de debitor la 15 Decembrie 1931, însă împrumutul s'a lichidat la 20 Decembrie 1931, această datorie nu intră în prevederile legii.

Ținem să precizăm câteva cazuri specifice. Sunt multe împrumuturi ipotecare la băncile noastre contractate și ridicate anterior datei de 18 Decembrie 1931, însă debitorii după data de 18 Decembrie 1931 au vândut imobilul ipotecat. Noul proprietar al imobilului, indiferent că creditorul l-a primit sau nu de debitor direct și personal, acesta cât și vechiul proprietar nu beneficiază de favorurile legii, pentru că fostul proprietar nu mai este proprietar la data promulgării legii (7 Aprilie 1934), iar noul proprietar nu este proprietar dela 18 Decembrie 1931, — dar mai ales pentru că datoria s'a născut pentru noul proprietar, pentru cumpărătorul imobilului, după data de 18 Decembrie 1931.

La cont-curent, chiar dacă contractul de împrumut și chiar și raportul de cont-curent datează mult anterior datei de 18 Decembrie 1931, — pentru sumele ridicate de debitor după această dată, debitorul nu poate invoca beneficiile legii pentru aceste sume. — toate aceste ridicări fiind datorii născute după data fixată de lege.

Debitele provenind din primul e de asigurări avansate de bancă, pentru debitorii ei ipotecari, plătite și datorite pentru epoca de după 18 Decembrie 1931, chiar dacă împrumutul ipotecar beneficiază de favorurile legii, aceste debite, fiind datorii născute după data fixată de lege, nu intră în prevederile legii.

De asemenea cheltueli de protest și proces născute după data de 18 Decembrie 1931, chiar dacă capitalul și dobânzile se vor plăti redus și eşalonat, nu intră în prevederile legii și sunt a se plăti conform dreptului comun. Aceste cheltueli de proces sunt acele, cari s'au judecat pentru acțiuni sau orice alte acte procedurale înaintate după data de 18 Decembrie 1931. — Sunt și situațiuni variate, de ex.: acțiunea s'a înaintat înainte de 18 Decembrie 1931, debitorul a pierdut procesul, dar a făcut apel înaintat după 18 Decembrie 1931, care de asemenea l-a pierdut. Spesele de proces dela instanța primă, fiind născute înainte de data fixată de lege se vor reduce și eşalona, iar cele de apel născându-se după data de 18 Decembrie 1931, nu intră în prevederile legii, ci sunt a se plăti conform dreptului comun. Aceste cazuri se vor prezenta mai ales la datorii urbane, unde moratoriul a fost introdus cu mul mai recen ca la cele agricole. — Această teză va avea însă o aplicațiune generală la art. 76 în înțelesul căruia trebuie acționate toate polițele debitorilor, cari intră în prevederile legii în termen de 3 luni dela promulgare, adecă până la 7 Iulie 1934.

S'ar putea însă obiecționa în ce privesc spesele de protest și proces că acestea ar fi accesorii și în consecință ar avea soarta capitalului. Astfel dacă capitalul este redus și eşalonat, cheltuelile ar suferi aceeași soartă. Dacă sub raport procedural cheltuelile de proces sunt considerate de accesorii, nu-i mai puțin adevărat că sub aspectul codului

civil constituiesc de spăgubiri, deci sunt creanțe de sine stătătoare. Mai mult, cheltuețile de proces în sistemul nostru procedural conform art. 18, alin. ultim din legea LIV : 1912 neabrogată prin legea advocaților, ceea ce a stabilit și decizia Nr. 1277 din 30 Mai 1930 a Inaltei Curți de Casație, S. I., sunt considerate ca proprietatea avocatului și nu a creditorului justițiabil.* În favoarea tezei noastre, că spesele de proces nu sunt considerate de accesorii chiar și în spiritul legii ce comentăm, invocăm faptul că la stabilirea creanței atât art. 3 cât și 32 din această lege se iau în calcul numai capitalul și dobânzile, — fiind numai acestea din urmă considerate de accesorii. Mai mult, în discuțiile legislative (Cameră și Senat întrunite) s'a precizat că se vor considera tot „capital“ și cheltuețile de judecată.

Clasificarea debitorilor.

I. Debitori agricoli.

Debitori agricoli sunt cetățenii români, persoane fizice sau juridice de drept privat, constituite în scop nelucrative, fundațiuni de orice fel, obștiile de cumpărare și comunitățile de avere din Năsăud și Caransebeș, dacă sunt proprietari fie chiar și extratabulari, încă dela data de 18 Decembrie 1931 și până azi, având:

a) Imobilele supuse impozitului agricol (art. 1 A. a.); sau

b) Case de locuit (chiar și în oraș), dacă sunt muncitori manuali de pământ (art. 1 A. b.).

Pentru a putea beneficia de reducerile acordate de lege, debitorul trebuie să îndeplinească una din următoarele două condițiuni:

a) Fie să locuiască ei unul din soți, sau vreunul din părinți sau copiii lor, sau unul dintre mostenitorii indivizi în comuna rurală în mod efectiv și permanent cel mai târziu cu începere dela data de 18 Decembrie 1931 (art. 1 B. a.);

b) Fie ca veniturile sale agricole să reprezinte cel puțin 30% din evantumul total al veniturilor elementare supuse la global pentru anul 1933. (Din calculul total al globalului se va scădea venitul locuinței personale a debitorului precum și 80.000 Lei din venitul provenit din lefuri, pensii, indemnizații de orice natură sau profesii libere (art. 1 B. b.).

În consecință toți debitorii, cari locuiesc permanent în comune rurale și cari sunt proprietari de terenuri agricole, indiferent de profesiunea lor (plugari, funcționari publici sau particulari, liberi profesioniști, mici meseriași, chiar și comercianți cari exercită comerțul în comună rurală) sunt debitori agricoli.

De asemenea sunt debitori agricoli orașenii, cari au proprietăți agricole impuse la impozit agricol, dacă venitul lor agricol, conform matricolelor fiscale, reprezintă cel puțin 29% din evantumul total al veniturilor lor elementare, ce au servit la calcularea impozitului lor global pe anul 1933, făcându-se în prealabil scăderile menționate mai sus.

* În acest sens s'a pronunțat Curtea de Apel Timișoara, S. I., decizia Nr. 6205/2/933, pronunțată la 11 Noembrie 1933, publicată în „Revista Cercului Juridic Bănățean“ Nr. 4 din 3 Aprilie 1934, pag. 167.

Se consideră debitori agricoli și muncitorii manuali agricoli cari au numai o casă de locuit, indiferent că locuiesc în sate sau orașe. Deci toți ceilalți debitori săteni, ca de ex. funcționari, liberi profesioniști, meseriași, comercianți etc., dacă nu au proprietăți agricole ci numai casă de locuit, nu sunt debitori agricoli.

Proprietarii de peste 20 jug. sau acei cari au și proprietăți urbane, indiferent de întinderea proprietăților lor agricole, beneficiază de favorurile legii numai dacă au cerut asanarea în termenele și formele legilor din 19 Aprilie, 26 Octombrie 1932 și 14 Aprilie 1933 (art. 7), sau dacă vor face declarații până la 7 Mai 1934 la Tribunalul sau Judecătoria domiciliului lor, după cum au proprietăți mai mari sau mai mici de 20 jug. Aceste declarații vor cuprinde o arătare exactă a tuturor datoriilor, activului a veniturilor debitorului, precum și domiciliul debitorului și domiciliile creditorilor. Declarațiile se vor comunica până la 7 Mai 1934 creditorilor, prin scrisoare recomandată. (Art. 8 și 9.)

Debitorii cari au numai proprietăți agricole și în întindere mai mică de 20 jug. beneficiază de favorurile legii fără nici o altă formalitate.

În rezumat, avem următoarele categorii de debitori agricoli:

1. Toți debitorii, persoane fizice sau juridice de drept privat cu scop nelucrative, cari locuiesc în mod efectiv și permanent dela 18 Decembrie 1931 cel mai târziu, în comune rurale, indiferent de profesiunea lor, incluziv micii meseriași și comercianți cari își exercită comerțul în comună rurală și cari au proprietăți agricole, supuse impozitului agricol cel mai târziu la 18 Decembrie 1931, fără considerare de evantumul venitului lor agricol.

2. Toți debitorii, persoane fizice și juridice de drept privat cu scop nelucrative, cari domiciliază în orașe, chiar și dacă au proprietăți clădite urbane, proprietari de terenuri agricole supuse impozitului agricol cel mai târziu la 18 Decembrie 1931, fiind venitul lor agricol cel puțin 30% din evantumul total al veniturilor lor elementare personale, ce au servit la calcularea impozitului global după detragerea prevăzute de lege.

3. Persoane fizice, proprietari de case de locuit (chiar și la oraș), cari sunt muncitori manuali agricoli.

4. Comunitățile de avere ale fostelor regimente grănicerești din Caransebeș și Năsăud, dacă venitul lor agricol reprezintă cel puțin 30% din totalul venitului lor global.

II. Debitori urbani.

Debitori urbani sunt cetățenii români persoanele fizice, persoane juridice de drept privat, cari n'au scop lucrative și fundațiunile de orice fel, proprietari chiar și extratabulari de imobile urbane dela 18 Decembrie 1931 și până azi, susceptibile de impozitul pe clădiri, cari nu sunt considerați de debitori agricoli (art. 30 A. a. b.), având să îndeplinească una din două condițiuni:

a) Veniturile lor brute imobiliare, după matricolele fiscale, să nu întrecă cifra de Lei 60.000.— pentru București, Lei 48.000.— pentru Municipii și Lei 24.000.— pentru celelalte comune urbane; sau

b) ca veniturile lor personale imobiliare să reprezinte cel puțin 30% din evantumul total al veniturilor lor elementare, ce au servit la calcularea impozitului lor global pe anul 1933. (Din acest evantum total se va scădea venitul locuinței personale a debitorului precum și o sumă de Lei 80.000.— din totalul veniturilor sale provenite din lefuri, pensii, indemnizații de orice fel și profesii libere.) (Art. 30 B. a. b.).

Acești debitori beneficiază de reducerile acordate de lege, pentru datoriile contractate înainte de 18 Decembrie 1931, numai dacă vor înainta declarații până la 7 Mai 1934, mai târziu, în forma și la instanța arătată pentru debitorii agricoli proprietari de peste 20 jug. (art. 36, 8 și 9).

III. Debitori urbani și agricoli beneficiari ai art. 81 sunt:

Debitori proprietari de bunuri agricole sau urbane, cari nu pot îndeplini vreuna din condițiile fixate de art. 1 și 30 din lege. Acești debitori vor replăti datoria lor întreagă în 5 rate anuale egale cu dobânda egală cu scontul B. N. R.

IV. Comercianți și industriași beneficiari ai art. 50 sunt:

Persoanele fizice sau societăți comerciale, cu excepția băncilor, precum și sindicatelor agricole și viticole, cari au cel puțin 15% din totalul creanțelor lor, supuse prevederilor capitolului I și II din lege, acceptând dispozițiile legii pentru toți debitorii lor.

Bănci beneficiare ai art. 52 sunt:

Băncile cari au un plasament supus prevederilor acestei legi, mai mare de 10% din totalul creanțelor lor, și cari au acceptat pentru toți debitorii lor, reducerile acordate pentru debitorii agricoli și urbani.

Comercianții, industriașii precum și băncile menționate mai sus, sunt în drept a obține dela creditorii lor, — în formele și condițiile fixate de lege — reducerea datoriilor lor conform raportului procentual dintre pagubele suferite de comercianți, industriași precum și bancă, prin reducerile derivând din această lege și totalitatea activului comerciantului, băncii debitoare, și fără ca termenul de plată să poată trece de 5 ani (art. 51 și 54).

In concludiune ținând seamă de dispozițiile legii pentru lichidarea datoriilor avem următoarele categorii de debitori:

I. Debitori agricoli (art. 1—29).

II. Debitori urbani (art. 30—39).

III. Debitori urbani și agricoli beneficiari ai art. 81.

IV. Comercianți și industriași beneficiari ai art. 50 precum și băncile beneficiare ai art. 52.

V. Debitorii cari nu intră în prevederile legii:

1. Persoane juridice de drept public (de ex.: Statul, județul, comuna, camere de comerț, agricultură, muncă; parohii etc.). 2. Societăți comerciale, altele decât cele dela IV. 3. Comercianții și industriașii,

cari au avut această calitate la data contractării împrumutului și datoria au contractat-o în scopuri comerciale, cu excepția comercianților din comunele rurale, cari exercită comerțul lor în comună rurală și sunt proprietari de terenuri agricole (art. 69, lit. b.). 4. Debitorii cari au datorii mai mici decât jumătate din globalul pe anul 1933 (art. 69, lit. e.). 5. Datoriile față de creditorii străini cari nu domiciliază în țară, cu excepția datoriilor provenite din cumpărări de pământ. 6. Datoriile izvorând din fapte penale. 7. Impozite, taxe și amenzi către Stat, județ și comună. 8. Pensiiile alimentare. 9. Creanțele dotate ale soțiilor oîterilor până la concurența dotei reglementare. 10. Creanțele institutelor de credit și ajutor ale funcționarilor Statului și instituțiuni publice. 11. Salarile personalului de serviciu și al lucrătorilor manuali (art. 69 a, c, d, f, g, h, i). 12. Debitorii agricoli și urbani cari au renunțat la beneficiile legilor din 19 Aprilie, 26 Octombrie 1932 și 14 Aprilie 1933 și cu cari s'a încheiat convențiuni (art. 74). 13. Debitorii pentru datoriile născute după 18 Decembrie 1931. (In această categorie intră toți debitorii cari au cumpărat imobile și a preluat datoria ipotecară după 18 Decembrie 1931.) 14. Debitorii cari nu au nici o proprietate imobiliară mai veche de 18 Decembrie 1931. 15. Debitorii supuși străini.

Instrucțiuni

în vederea aplicării legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Deși regulamentul legii nu este încă publicat, iar în ce privește atitudinea băncilor noastre față de aplicarea legii, numai adunarea generală a „Solidarității” din 6 Mai a. c. poate da recomandări, totuși dăm unele recomandări pentru măsurile cele mai urgente:

1. Considerând că aproape toate creanțele băncilor sunt supuse la reduceri considerabile de 20—70%, pierderile suferite, chiar dacă băncile ar fi despăgubite în parte, totuși și creditorii băncii vor avea să suferă reducerile creanței lor în conformitate cu art. 52 din lege. Chiar dacă băncile n'ar fi nevoite să recurgă la dispozițiile art. 52, vor avea să încheie aranjamente amiabile extrajudiciare cu creditorii. Acest ultim procedeu este de recomandat. In acest caz însă băncile vor avea să încheie aceste transacțiuni până la finea lui August a. c. mai târziu, pentru ca în caz de insucces să recurgă la dispozițiile art. 52 din lege.

Și într'un caz și în altul banca trebuie să-și formeze o situație clară în baza legii pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934.

In acest scop recomandăm să se formeze tablouri despre debitorii băncii și anume:

- debitorii agricoli beneficiari ai art. 1 cu reducere de 50—70%;
- debitorii urbani beneficiari ai art. 30 cu reducere de 20—35%;
- debitorii agricoli și urbani beneficiari ai art. 81 (plata în 5 ani cu dobânda de scont a B. N. R.);
- debitorii comercianți și industriași cu creanțe agricole beneficiari ai art. 50 pentru un aranjament de plată; precum și băncile beneficiare ale art. 52 pentru debitele lor în cont-curent;

e) restul debitorilor, cari nu intră în prevederile acestei legi.

Aceste tablouri vor conține datele următoare, aranjate în rubrici potrivite ș. a.:

1. N-rul curent;
2. Numele acceptantului (debitorului principal);
3. Domiciliul (comuna, judecăt. de plasă, județul);
4. N-rul poliței (folio, contul);
5. Suma (capitalul minus eventualul bon după calcularea dobânzilor admise de lege — convenționale ori în lipsă de convenție a dobânzii legale);
6. Scadența (dela care sunt a se calcula dobânzile);
7. Dobânda restantă până la 18 Dec. 1931 (cu privire la % de dobânzi, vezi broșura „Indreptar practic al Legii“ din 14 Aprilie 1933, de Dr. M. Veliciu, p. 117/118) și dobânda dela 18 Dec. 1931 până la 7 Aprilie 1934 cu 2% pentru debitorii agricoli, iar pentru debitorii urbani conform art. 32 dela 18 Dec. 1931 până la 3 Martie 1932 legal 10% convent. 14%. Dela 4 Martie 1932 până la 4 Aprilie 1933 legal 9%, conv. 14%. Dela 5 Aprilie 1933 până la 14 Aprilie 1933 legal 8%, conv. 14%. Dela 15 Aprilie 1933 până la 7 Aprilie 1934 legal 8%, conv. 11%. Aceste dobânzi se vor calcula pe cartoteci (fișe) și se vor copia de acolo;
8. Spesele de proces și de protest;
9. Diverse (primele de asigurare plătite de institut, cele înainte de 18 Dec. 1931 scrise cu negru, cele după 18 Dec. 1931 cu roșu) plus dobânzile dela data când au fost plătite primele;
10. Suma totală;
11. Suma reescontată la B. N. R. (dela sumele reescontate nu se vor calcula dobânzi exceptând creanțele de sub lit. e), cari nu cad în prevederile legii);
12. Observări (să se noteze „sub 29 jug.“ sau „cerut asanare“ unde e cazul).

Observăm că lucrarea nu este grea, pentru că numai câteva bănci mai mari au debitori din toate categoriile. Majoritatea au numai debitori agricoli și puțini urbani.

Pentru clasificarea debitorilor veți avea în vedere Comentarul d-lui Dr. M. Veliciu despre Legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, publicată în numărul prezent al revistei.

2. Polițele emise de persoane fizice, necomerciante, chiar dacă debitorii nu intră în prevederile legii, având în vedere dispozițiunile art. 77, până la altă circulară din partea noastră, Vă recomandăm a nu le protesta.

3. Veți examina și înregistra declarațiunile ce veți primi în termen de o lună dela promulgarea legii din partea debitorilor agricoli și urbani în înțelesul dispozițiunilor art. 9 și 36. După trecerea termenului de o lună veți constata și verifica dacă debitorii Dv. au înaintat asemenea declarațiuni la tribunalele și judecătoriile competente. De asemenea veți cerceta la judecătorii și tribunale dacă și alți clienți ai Dv. au înaintat declarațiuni, fără a Vă fi avizat conform dispozițiunilor art. 9. Veți examina toate cererile de asanare înaintate conform legilor anterioare și toate declarațiunile făcute conform art. 8 și 36 în ce privește îndreptățirea debitorilor la beneficiile invocate de ei. În

toate cazurile Vă recomandăm a proceda conform art. 10 și 36 ale legii.

4. Toate pierderile suferite prin reducerile de creanțe le veți înregistra pentru creanțele agricole într'un cont sub titlul de „Creanțe agricole de amortizat conf. art. 73“ al legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, iar pentru creanțele urbane într'un cont de „Creanțe urbane de amortizat conf. art. 73“.

5. Ce privește lichidarea datoriilor pe gajuri de acțiuni, obligațiuni, scrisuri fonciare etc. conform art. 19 al legii, Vă recomandăm ca până la 7 Octombrie 1934, să nu întreprindeți nimic pentru vânzarea gajurilor. Veți proceda însă la vânzare, dacă o vor cere aceasta debitorii înșiși, cari intră în prevederile capitolului I și II ale legii în baza dreptului, ce le oferă acest art. 19.

6. La cerere veți comunica debitorilor agricoli suma totală a datoriei lor în conformitate cu dispozițiunile art. 11, fără a le calcula cotele ce vor avea să plătească, până la apariția regulamentului respective al tabloului de amortizare.

Situația.

Abstragând dela asasinatete și comploturile din ultimul timp și de cari marea majoritate a opiniei publice este străină, viața este foarte monotonă.

Partidul Liberal a început ce-i drept din gros la realizări și înfăptuiri, totuși toate acestea par lucrări moarte. Lipsește dospeala. Ținta la care se aspiră: înviorarea vieții și renașterea încrederii nu se întrevăd de loc. Nici nu-i mirare, căci nesiguranța în ziua de mâne perzistă poate mai mult ca oricând.

Organismul ne este bolnav. Toți doctorii vieții noastre politice ne prescriu mereu la leacuri, și le prescriu așa, ca pentru dâșii și oamenii lor să fie plăcute, iar pentru adversarii lor să fie mai rele ca ricina.

De molima, care ne șubrezește tot mai rău, nu se leagă nimeni, căci aceea ar trebui stârpită prin operație, și pentru această operație încă nu s'a găsit niciun doctor destul de îndrăzneț.

Bursa de mai bine de o lună de zile se svârcoleşte aproape pe loc. Micile fluctuații în sus și în jos nu contează.

Dacă facem o reprivire asupra mișcării cursurilor din ultimele luni, trebuie să constatăm, că piața este tare.

Reșița a câștigat dela anul nou încoace 140 puncte, și nu a cedat din maximul ajuns decât 20 Lei.

Letea a câștigat 100 Lei plus cuponul.

Asemenea Mica, STB., SRD, clădirea Rom., Carpatina, Drajna și celelalte industriale.

Bancarele, cari în vederea situației lor promițătoare prinseseră prin Februarie, Martie mare curaj, au devenit paralizate de pe urma legii conversiunii.

Petroliferele au cedat ca. 10—20% din curs. Scăderea lor este justificată prin ruptura mare a prețului produselor petrolifere.

Aurul și valutele s'au urcat simțitor după Paști. Napoleonul este taxat 925, Fr. elvețian 44, iar cel francez 9.10.